

Rafeef Ziadah: «Espero que Barcelona i Catalunya trenquin els seus vincles amb Israel»

La poetessa, activista i periodista refugiada palestina, entrevistada a NacióDigital, va popularitzar una de les seves creacions literàries arran de l'atac israelià sobre Gaza el 2011

Rafeef Ziadah, activista i refugiada palestina, entrevistada a NacióDigital | Adrià Costa

Rafeef Ziadah (Beirut, 1979) és una refugiada palestina de tercera generació. És periodista i activista pels drets humans i s'ha fet popular a través de la seva faceta de poeta. El 2011, durant l'atac d'Israel a Gaza, el seu poema *We teach life, sir* ("Nosaltres ensenyem vida, senyor", en anglès) va fer-se famós arreu. Ziadah reivindica el dret dels refugiats palestins -reconegut per l'ONU- de tornar a casa seva i apel·la la comunitat internacional a forçar la fi de l'ocupació i l'*apartheid* a Israel. Ha visitat Barcelona, València i Madrid en una gira recent.

V?deo: <https://www.youtube.com/watch?v=2TQRO8Eed44>

- **Què definiria vostè com a casa seva?**

- Palestina. Casa és molt més que el lloc on vius, és el lloc al qual sents que pertanyes, i jo pertanyo a Palestina. He viscut a molts llocs del món i tots formen part de mi d'alguna manera igual que l'exili.

- **Els seus avis van haver de fugir de Palestina i vostè és refugiada de tercera generació.**

Què els va forçar a marxar?

- El 1948 es va fundar l'estat d'Israel. Es va ocupar la major part de la Palestina històrica. Allà va començar la neteja ètnica del poble palestí i molta gent va haver de fugir dels seus pobles i ciutats, convertint-se en refugiats que no podien tornar a casa seva.

- Actualment hi ha vuit milions de refugiats palestins i fa 71 anys l'ONU va reconèixer l'anomenat dret al retorn.

- Sí, som la comunitat amb més refugiats arreu del món, tot i que malauradament altres països també veuen com la seva llista creix, sobretot a l'Iraq i Síria. Jo tinc prohibit trepitjar Palestina, com la majoria de refugiats. Molts cops la gent assimila Palestina als territoris ocupats de Cisjordània i Gaza i oblida els refugiats a la resta de països àrabs. Molts refugiats palestins residents a Síria i l'Iraq han hagut de fugir novament a causa de la guerra. La Nakba [paraula que els palestins fan servir per referir-se al "desastre" del 1948] no es va acabar sinó que continua. La millor manera de comprovar-ho és visitant els camps de refugiats, també els que hi ha a Cisjordània i Gaza.

- L'ONU ha reconegut el dret de retorn però a les zones d'on van marxar els refugiats i viuen ara ciutadans israelians. Com es pot fer compatible el retorn amb la residència d'aquestes persones allà?

- La importància de la resolució de l'ONU és garantir el dret a retorn però els acords d'Oslo del 1993 suposen una dificultat en aquest sentit. És evident que hi ha persones vivint allà però molts pobles continuen buits i no suposaria un problema tornar-hi. En altres zones, sí. Jo defenso un procés en què sigui possible tornar a viure junts. Els cristians, els jueus i els musulmans ho han fet històricament a Palestina. Suposaria un gran canvi respecte de la situació actual, en què hi ha un estat formalment jueu. El dret a retorn és un punt de partida.

Rafeef Ziadah, entrevistada a NacióDigital. Foto: Adrià Costa

- I seria més fàcil que s'apliqués en un sol estat o a través de la solució de dos estats?

- És difícil dir-ho i també parlar de solucions. La realitat actual és la d'un estat controlat per Israel. Primer hem de parlar de justícia, acabar amb l'ocupació. Però ni tan sols estem en aquest punt. Per començar s'haurien de desmantellar les colònies, el mur i acabar amb el sistema d'*apartheid* actual per als ciutadans palestins. La garantia del dret al retorn ha d'evolucionar en fets concrets. Sense aquest procés no tindrem un estat diferent o dos de nous, seguirem on som.

- Quines són les conseqüències d'aquest *apartheid*?

- La definició actual d'*apartheid* neix amb el que va passar a Sud-àfrica, on en funció de l'origen les persones es regien per diferents règims legals. Això és exactament el que passa a Palestina. Els palestins de Cisjordània i Gaza viuen sota les normes militars israelianes i els israelians viuen sota el seu codi civil. Els palestins acusats d'haver comès algun delictes o falta són jutjats en tribunals militars, tenim presoners polítics, més de 300 menors d'edat en presons israelianes, el territori està plagat de *check-points*, els pagesos no tenen accés a les seves terres per culpa del mur... Els drets bàsics són vulnerats i tot queda sotmès a les mesures de seguretat imposades per Israel. Les normes de l'ocupació afecten el dia a dia de tothom.

"Qualsevol descendent de refugiats palestí és capaç de dir el nom del seu poble i ciutat d'origen"

- Vostè té passaport canadenc, va néixer a Tunísia, ha estat criada al Líban... És difícil tenir un sentiment d'identitat?

- Israel pensava que després de la seva creació com a estat ens oblidaríem dels nostres orígens i no ha estat així. Qualsevol descendent de refugiats palestí és capaç de dir el nom del seu poble i ciutat d'origen, encara que visqui al Líban o Veneçuela. Aquesta memòria és una eina de desafiament i resistència. Per això insisteixo en la recuperació de la tradició oral. És part de la lluita per una Palestina lliure.

- Per què va triar la poesia com a eina?

- La poesia em va triar a mi. Després de la guerra al Líban, escoltava els versos del poeta Mahmud Darwish i veia com explicaven la nostra realitat. Palestina sempre ha tingut molta tradició oral. Va ser a Nova York on vaig veure actuacions de poesia parlada per primera vegada i em va encantar. Per mi és important que la poesia no es quedi només a les universitats, com una cosa exclusiva de les elits. Ha de servir perquè la gent expliqui la seva vida i la seva ràbia i també com a eina política.

Ziadah va popularitzar un poema durant l'atac israelià a Gaza del 2011. Foto: Adrià Costa

- **En el seu cas també ha esdevingut una eina per visibilitzar la situació de la dona a Palestina.**

- Sí, és molt frustrant que la gent tingui una imatge tan limitada de Palestina. Sempre tot va sobre la guerra, l'ocupació, les armes... No es veu el dia a dia, ni la força de la gent que sobreviu cada dia tot i el control militar. No s'explica la història de les noies i les dones palestines.

- **Moltes dones palestines asseguren viure una "doble ocupació".**

- Absolutament. El patriarcat existeix a tot arreu. Allà es pateix la violència del patriarcat i la de l'ocupació.

"Les demandes del la campanya Boicot, Desinversions i Sancions són de mínims: acabar amb l'ocupació, igualtat i dret al retorn dels refugiats"

- **Creu que la campanya de Boicot, Desinversions i Sancions (BDS) i la d'Espai Lliure d'Apartheid Israelità (ELAI) són eines útils per acabar amb l'ocupació?**

- Sí. El BDS neix després que el Tribunal de Drets Humans de la Haia declari il·legal el mur construït per Israel. Després d'això no va passar res, com habitualment. Israel acumula resolucions en contra per part de tribunals i organismes internacionals però mai passa res. El que

intenta el BDS és apel·lar a la comunitat internacional, més enllà dels grans estaments, per acabar amb l'ocupació. Es busca apel·lar a la gent ordinària i assenyalar els vincles dels seus governs amb Israel. Les demandes són de mínims: acabar amb l'ocupació, igualtat i dret al retorn dels refugiats. Tots, drets reconeguts per la comunitat internacional.

- Algun dia canviarà la manca de respecte d'Israel cap a les resolucions de les Nacions Unides?

- Cap canvi és fàcil i cap poder opressor deixarà de ser-ho sense pressió. El govern israelià no s'aixecarà demà i anunciarà que deixarà de violar els drets humans. L'important és no normalitzar la situació.

L'activista palestina és refugiada de tercera generació. Foto: Adrià Costa

- Vostè ha visitat València, la ciutat més gran de l'estat espanyol a firmar la declaració d'ELAI. Demana el mateix a les institucions de Barcelona i Catalunya?

- No només ho demano, ho espero. Espero que el pròxim cop que visiti Barcelona i Catalunya així sigui i hagin trencat els seus vincles amb Israel. No veig cap motiu per no fer-ho si es respecten els drets humans dels palestins. És el mínim que es pot fer per pressionar Israel.

"Parlar contínuament de pau per normalitzar la situació i definir com a conflicte l'ocupació esdevé una excusa per encobrir-la"

- Barcelona està agermanada amb Gaza i Tel Aviv al mateix temps. Quina valoració en fa?

- És absurd, no té cap sentit. Israel promou Tel Aviv com a destí turístic de festa però tot just uns kilòmetres més enllà hi ha gent a qui Israel està fent morir de gana. Però aquest fals discurs d'imparcialitat és una de les conseqüències negatives dels acords d'Oslo. Els països europeus parlen contínuament de pau per normalitzar la situació i defineixen l'ocupació com a conflicte. Tot plegat esdevé una excusa per encobrir l'ocupació.

- Un dels seus poemes més famosos es titula We teach life, sir ("Nosaltres ensenyem vida, senyor", en anglès) que es va popularitzar arran de l'atac israelià a Gaza el 2011. Per què els palestins ensenyen vida?

- Perquè després de més de 70 anys ha resistit contra un dels exèrcits més forts del món, que ens vol destruir. No hem deixat de riure i lluitar i ens resistim a normalitzar la situació. Per a mi això hauria de ser exemple per a molts països del món, especialment ara que la ultradreta triomfa arreu.